

WYMAGANIA WOBEK SZKÓŁ I PLACÓWEK

I. WYMAGANIA WOBEK PRZEDSZKOLI¹⁾		
Wymaganie	Charakterystyka wymagania na poziomie podstawowym	Charakterystyka wymagania na poziomie wysokim
1. Przedszkole realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój dzieci	Przedszkole działa zgodnie z przyjętą przez radę pedagogiczną własną koncepcją pracy, uwzględniającą potrzeby rozwojowe dzieci, specyfikę pracy przedszkola oraz zidentyfikowane oczekiwania środowiska lokalnego. Koncepcja pracy przedszkola jest znana rodzicom i przez nich akceptowana.	Koncepcja pracy przedszkola jest przygotowywana, a w razie potrzeb modyfikowana, i realizowana we współpracy z rodzicami.
2. Procesy wspomagania rozwoju i edukacji dzieci są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się	Procesy wspomagania rozwoju i edukacji dzieci są podporządkowane indywidualnym potrzebom edukacyjnym i rozwojowym oraz możliwościom psychofizycznym dzieci. Procesy wspomagania rozwoju i edukacji dzieci są planowane, monitorowane i doskonalone. Wnioski z monitorowania są wykorzystywane w planowaniu i realizowaniu tych procesów. Stosowane metody pracy są dostosowane do potrzeb dzieci i grupy przedszkolnej.	Wdrażane wnioski z monitorowania procesów wspomagania rozwoju i edukacji dzieci podnoszą efektywność tych procesów. W przedszkolu stosuje się nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi dzieci.
3. Dzieci nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie	Dzieci nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej i wykorzystują je w zabawie i w sytuacjach zadaniowych. Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem	Wdrażane wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć dzieci przyczyniają się do rozwijania ich umiejętności i zainteresowań. Modyfikowane w przedszkolu programy wychowania

¹⁾ Dotyczy również innych form wychowania przedszkolnego, a do dnia 31 sierpnia 2016 r. – także oddziałów przedszkolnych zorganizowanych w szkołach podstawowych.

programowej	zalecanych warunków i sposobów jej realizacji. W przedszkolu monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego dziecka, z uwzględnieniem jego możliwości rozwojowych, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz.	przedszkolnego uwzględniają wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć dzieci oraz rozwój ich zainteresowań.
4. Dzieci są aktywne	Nauczyciele stwarzają sytuacje, które zachęcają dzieci do podejmowania różnorodnych aktywności. Dzieci są zaangażowane w zajęcia prowadzone w przedszkolu i chętnie w nich uczestniczą. Dzieci są wdrażane do samodzielności.	Dzieci inicjują i realizują działania na rzecz własnego rozwoju. Dzieci uczestniczą w działaniach na rzecz społeczności lokalnej.
5. Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne	Dzieci w przedszkolu czują się bezpiecznie, a relacje między wszystkimi członkami społeczności przedszkolnej są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Dzieci wiedzą, jakich zachowań się od nich oczekuje. Podejmuje się działania wychowawcze i profilaktyczne mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. W przedszkolu kształtuje się postawę odpowiedzialności dzieci za działania własne i działania podejmowane w grupie. Podejmowane działania wychowawcze i profilaktyczne są monitorowane oraz, w razie potrzeb, modyfikowane. W przedszkolu są realizowane działania antydyskryminacyjne obejmujące całą społeczność przedszkola.	W przedszkolu, wspólnie z rodzicami, analizuje się podejmowane działania wychowawcze i profilaktyczne, w tym mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. Ocenia się ich skuteczność oraz, w razie potrzeb, modyfikuje. Dzieci wykazują się odpowiedzialnością w działaniu i relacjach społecznych.
6. Przedszkole wspomaga rozwój dzieci, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji	W przedszkolu rozpoznaje się możliwości psychofizyczne i potrzeby rozwojowe oraz sytuację społeczną każdego dziecka. Informacje z przeprowadzonego rozpoznania są wykorzystywane w działaniach edukacyjnych. Zajęcia rewalidacyjne dla dzieci niepełnosprawnych oraz zajęcia specjalistyczne są odpowiednie do rozpoznanych potrzeb każdego dziecka.	W opinii rodziców wsparcie otrzymywane w przedszkolu odpowiada potrzebom ich dzieci.
7. Nauczyciele współpracują w planowaniu	Nauczyciele pracują zespołowo. Wspólnie planują przebieg procesów edukacyjnych, współpracują przy ich realizacji i analizują efekty swojej pracy.	Nauczyciele pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy.

i realizowaniu procesów edukacyjnych	Nauczyciele pomagają sobie nawzajem i wspólnie rozwiązują problemy.	
8. Promowana jest wartość wychowania przedszkolnego	Przedszkole prezentuje i upowszechnia informacje o ofercie zajęć prowadzonych w przedszkolu oraz podejmowanych działaniach. Przedszkole informuje środowisko lokalne o celowości i skuteczności podejmowanych działań.	Przedszkole promuje w środowisku lokalnym wartość wychowania przedszkolnego. Przedszkole jest pozytywnie postrzegane w środowisku lokalnym.
9. Rodzice są partnerami przedszkola	Przedszkole pozyskuje i wykorzystuje opinie rodziców na temat swojej pracy. W przedszkolu współpracuje się z rodzicami na rzecz rozwoju ich dzieci. Rodzice współdecydują w sprawach przedszkola i uczestniczą w podejmowanych działaniach.	W przedszkolu są realizowane inicjatywy rodziców na rzecz rozwoju dzieci i przedszkola.
10. Wykorzystywane są zasoby przedszkola i środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju	W przedszkolu rozpoznaje się potrzeby i zasoby własne oraz środowiska lokalnego i na tej podstawie podejmuje inicjatywy na rzecz ich wzajemnego rozwoju. Przedszkole w sposób systematyczny i celowy, z uwzględnieniem specyfiki jego działania, współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym.	Współpraca przedszkola ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój. Współpraca przedszkola z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym wpływa korzystnie na rozwój dzieci.
11. Przedszkole w planowaniu pracy uwzględnia wnioski z analizy badań zewnętrznych i wewnętrznych	W przedszkolu analizuje się wyniki badań zewnętrznych i wewnętrznych dotyczących wspomagania rozwoju i edukacji dzieci służące podnoszeniu jakości procesów edukacyjnych. Nauczyciele planują i podejmują działania edukacyjne i wychowawcze z uwzględnieniem wyników badań zewnętrznych i wewnętrznych oraz wniosków z tych badań, w tym ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej. Działania te są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeb – modyfikowane.	W przedszkolu wykorzystuje się wyniki badań zewnętrznych i prowadzi badania wewnętrzne, odpowiednio do potrzeb przedszkola, w tym badania osiągnięć dzieci, które zakończyły wychowanie przedszkolne.
12. Zarządzanie przedszkolem służy jego rozwojowi	Zarządzanie przedszkolem zapewnia odpowiednie warunki do rozwoju dzieci. W procesie zarządzania, na podstawie wniosków	Zarządzanie przedszkolem sprzyja udziałowi nauczycieli i innych pracowników przedszkola oraz rodziców w procesie podejmowania decyzji dotyczących przedszkola.

	wynikających z nadzoru pedagogicznego, podejmuje się działania służące podnoszeniu jakości pracy i rozwojowi przedszkola. Zarządzanie przedszkolem sprzyja indywidualnej i zespołowej pracy nauczycieli oraz doskonaleniu zawodowemu. Ewaluacja wewnętrzna jest przeprowadzana wspólnie z nauczycielami.	Dyrektor przedszkola podejmuje skuteczne działania zapewniające przedszkolu wspomaganie zewnętrzne odpowiednie do jego potrzeb. Zarządzanie przedszkolem sprzyja wykorzystywaniu aktualnej wiedzy z zakresu pedagogiki, psychologii i nauk pokrewnych.
II. WYMAGANIA WOBEC SZKÓŁ PODSTAWOWYCH, GIMNAZJÓW, SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH, SZKÓŁ ARTYSTYCZNYCH, PLACÓWEK KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO, PLACÓWEK KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO ORAZ OŚRODKÓW DOKSZTAŁCANIA I DOSKONALENIA ZAWODOWEGO²⁾³⁾		
Wymaganie	Charakterystyka wymagania na poziomie podstawowym	Charakterystyka wymagania na poziomie wysokim
1. Szkoła lub placówka realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój uczniów	Szkoła lub placówka działa zgodnie z przyjętą przez radę pedagogiczną własną koncepcją pracy, uwzględniającą potrzeby rozwojowe uczniów, specyfikę pracy szkoły lub placówki oraz zidentyfikowane oczekiwania środowiska lokalnego. Koncepcja pracy szkoły lub placówki jest znana uczniom i rodzicom oraz przez nich akceptowana.	Koncepcja pracy szkoły lub placówki jest przygotowywana, a w razie potrzeb modyfikowana, i realizowana we współpracy z uczniami i rodzicami.
2. Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się	Planowanie procesów edukacyjnych w szkole lub placówce służy rozwojowi uczniów. Uczniowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania. Informowanie ucznia o jego postępach w nauce oraz ocenianie pomagają uczniom uczyć się i planować indywidualny rozwój. Nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach, tworząc atmosferę sprzyjającą uczeniu się. Nauczyciele stosują różne metody pracy dostosowane do	Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie. Uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się. Uczniowie uczą się od siebie nawzajem. Uczniowie czują się odpowiedzialni za własny rozwój. W szkole lub placówce stosuje się nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi uczniów.

²⁾ Nie dotyczy szkół zorganizowanych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, a także szkół specjalnych przysposabiających do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

³⁾ Ilekroć w części II jest mowa o rodzicach, należy przez to rozumieć rodziców uczniów szkół dla dzieci i młodzieży.

	potrzeb ucznia, grupy i oddziału. Nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się.	
3. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej	W szkole lub placówce realizuje się podstawę programową z uwzględnieniem osiągnięć uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej i wykorzystują je podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów. Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji. W szkole lub placówce monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego ucznia, z uwzględnieniem jego możliwości rozwojowych, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz.	Wdrażane wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć uczniów przyczyniają się do wzrostu efektów uczenia się i osiągania różnorodnych sukcesów edukacyjnych uczniów. Wyniki analizy osiągnięć uczniów, w tym uczniów, którzy ukończyli dany etap edukacyjny, potwierdzają skuteczność podejmowanych działań dydaktyczno-wychowawczych.
4. Uczniowie są aktywni	Nauczyciele stwarzają sytuacje, które zachęcają każdego ucznia do podejmowania różnorodnych aktywności. Uczniowie są zaangażowani w zajęcia prowadzone w szkole lub placówce i chętnie w nich uczestniczą. Uczniowie współpracują ze sobą w realizacji przedsięwzięć będących wynikiem działań samorządu uczniowskiego.	Uczniowie inicjują i realizują różnorodne działania na rzecz własnego rozwoju, rozwoju szkoły lub placówki i społeczności lokalnej oraz angażują w nie inne osoby.
5. Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne	Szkoła lub placówka realizuje działania wychowawcze i profilaktyczne, które są dostosowane do potrzeb uczniów i środowiska⁴⁾. Działania szkoły lub placówki zapewniają uczniom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne, a relacje między wszystkimi członkami społeczności szkolnej są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Zasady postępowania i współżycia w szkole lub placówce są uzgodnione i przestrzegane przez uczniów, pracowników szkoły i placówki oraz rodziców. W szkole lub placówce są realizowane działania antydyskryminacyjne obejmujące całą społeczność szkoły lub placówki.	W szkole lub placówce, wspólnie z uczniami i rodzicami, analizuje się podejmowane działania wychowawcze i profilaktyczne, w tym mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. Ocenia się ich skuteczność oraz, w razie potrzeb, modyfikuje⁴⁾.
6. Szkoła lub placówka	W szkole lub placówce rozpoznaje się możliwości	W szkole lub placówce są prowadzone działania

⁴⁾ Nie dotyczy szkół dla dorosłych, placówek kształcenia praktycznego i placówek kształcenia ustawicznego.

wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji	psychofizyczne i potrzeby rozwojowe, sposoby uczenia się oraz sytuację społeczną każdego ucznia. Zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i specjalistyczne organizowane dla uczniów wymagających szczególnego wsparcia w rozwoju lub pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zajęcia rewalidacyjne dla uczniów niepełnosprawnych są odpowiednie do rozpoznanych potrzeb każdego ucznia.	uwzględniające indywidualizację procesu edukacji w odniesieniu do każdego ucznia. Szkoła lub placówka pomaga przezwyciężyć trudności ucznia wynikające z jego sytuacji społecznej. W opinii rodziców i uczniów wsparcie otrzymywane w szkole lub placówce odpowiada ich potrzebom.
7. Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych	Nauczyciele, w tym nauczyciele pracujący w jednym oddziale, współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu procesów edukacyjnych. Nauczyciele pomagają sobie nawzajem i wspólnie rozwiązują problemy.	Nauczyciele pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy. Wprowadzanie zmian dotyczących przebiegu procesów edukacyjnych (planowanie, organizacja, realizacja, analiza i doskonalenie) następuje w wyniku ustaleń między nauczycielami.
8. Promowana jest wartość edukacji	W szkole lub placówce prowadzi się działania kształtujące pozytywny klimat sprzyjający uczeniu się. W szkole lub placówce prowadzi się działania kształtujące postawę uczenia się przez całe życie.	Szkoła lub placówka pozyskuje i wykorzystuje informacje o losach absolwentów do promowania wartości edukacji. Działania realizowane przez szkołę lub placówkę promują wartość edukacji w społeczności lokalnej.
9. Rodzice są partnerami szkoły lub placówki⁵⁾	Szkoła lub placówka pozyskuje i wykorzystuje opinie rodziców na temat swojej pracy. W szkole lub placówce współpracuje się z rodzicami na rzecz rozwoju ich dzieci. Rodzice współdecydują w sprawach szkoły lub placówki i uczestniczą w podejmowanych działaniach.	W szkole lub placówce są realizowane inicjatywy rodziców na rzecz rozwoju uczniów oraz szkoły lub placówki.
10. Wykorzystywane są zasoby szkoły lub placówki oraz środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju	W szkole lub placówce rozpoznaje się potrzeby i zasoby własne oraz środowiska lokalnego i na tej podstawie podejmuje inicjatywy na rzecz ich wzajemnego rozwoju. Szkoła lub placówka w sposób systematyczny i celowy, z uwzględnieniem specyfiki jej działania, współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku	Współpraca szkoły lub placówki ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój. Współpraca szkoły lub placówki z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym wpływa korzystnie na rozwój uczniów.

⁵⁾ Nie dotyczy szkół dla dorosłych, placówek kształcenia praktycznego i placówek kształcenia ustawicznego.

	lokalnym.	
11. Szkoła lub placówka, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu⁶⁾, egzaminu gimnazjalnego⁷⁾, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie⁸⁾ oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych	W szkole lub placówce analizuje się wyniki sprawdzianu i egzaminów oraz wyniki ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej. Analizy prowadzą do formułowania wniosków i rekomendacji, na podstawie których nauczyciele planują i podejmują działania służące podnoszeniu jakości procesów edukacyjnych. Działania te są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeb – modyfikowane.	W szkole lub placówce wykorzystuje się wyniki badań zewnętrznych innych niż wyniki sprawdzianu i egzaminów i prowadzi badania wewnętrzne, odpowiednio do potrzeb szkoły lub placówki, w tym badania osiągnięć uczniów i losów absolwentów.
12. Zarządzanie szkołą lub placówką służy jej rozwojowi	Zarządzanie szkołą lub placówką koncentruje się na wychowaniu, nauczaniu i uczeniu się oraz zapewnieniu warunków odpowiednich do realizacji tych zadań. W procesie zarządzania, na podstawie wniosków wynikających z nadzoru pedagogicznego, podejmuje się działania służące podnoszeniu jakości pracy i rozwojowi szkoły lub placówki. Zarządzanie szkołą lub placówką sprzyja indywidualnej i zespołowej pracy nauczycieli oraz doskonaleniu zawodowemu. Ewaluacja wewnętrzna jest przeprowadzana wspólnie z nauczycielami.	Zarządzanie szkołą lub placówką sprzyja udziałowi nauczycieli, innych pracowników szkoły lub placówki oraz uczniów i rodziców w procesie podejmowania decyzji dotyczących szkoły lub placówki. Dyrektor szkoły lub placówki podejmuje skuteczne działania zapewniające szkole lub placówce wspomaganie zewnętrzne odpowiednie do jej potrzeb. Zarządzanie szkołą lub placówką sprzyja wykorzystywaniu aktualnej wiedzy z zakresu pedagogiki, psychologii i nauk pokrewnych.
III. WYMAGANIA WOBEC PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH I PLACÓWEK ARTYSTYCZNYCH		

⁶⁾ Dotyczy sprawdzianu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej, w klasie VI ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia oraz w klasie III ogólnokształcącej szkoły baletowej.

⁷⁾ Dotyczy egzaminu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w gimnazjum, w klasie III ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, w klasie III ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych oraz w klasie VI ogólnokształcącej szkoły baletowej.

⁸⁾ Do roku szkolnego 2016/2017 włącznie dotyczy także egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe.

Wymaganie	Charakterystyka wymagania na poziomie podstawowym	Charakterystyka wymagania na poziomie wysokim
1. Placówka realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój wychowanków i umożliwiającą organizację pracy w sposób sprzyjający osiągnięciu celów placówki	Placówka działa zgodnie z przyjętą własną koncepcją pracy, uwzględniającą potrzeby rozwojowe wychowanków, specyfikę pracy placówki oraz zidentyfikowane oczekiwania środowiska lokalnego. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu podejmowanych działań. W placówce monitoruje się osiągnięcia wychowanków. Czas spędzany przez wychowanków w placówce jest efektywnie wykorzystywany.	Koncepcja pracy placówki jest przygotowywana, a w razie potrzeb modyfikowana, i realizowana we współpracy z wychowankami i rodzicami. Działania podejmowane w wyniku wdrażania wniosków z badań zewnętrznych i wewnętrznych przyczyniają się do rozwoju placówki. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki uwzględniają opinie wychowanków w celu doskonalenia podejmowanych działań. Dokonuje się analizy efektywności wykorzystania czasu spędzanego przez wychowanków w placówce, z uwzględnieniem ich potrzeb. W placówce stosuje się nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi wychowanków.
2. Placówka wspomaga rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków oraz umożliwia korzystanie z różnych form wypoczynku i organizacji czasu wolnego	W placówce diagnozuje się i analizuje potrzeby oraz możliwości wychowanków w celu podejmowania skutecznych działań wspierających ich rozwój. Oferta placówki pozwala na realizację jej zadań, odpowiada potrzebom wychowanków i daje im możliwość wyboru różnorodnych aktywności. Wychowankowie są zaangażowani w zajęcia prowadzone w placówce i chętnie w nich uczestniczą. W placówce kształtuje się umiejętność spędzania czasu wolnego oraz rozwijania zainteresowań i uzdolnień.	Wdrażane wnioski z diagnozy i analizy potrzeb oraz możliwości wychowanków zapewniają skuteczność działań placówki i przyczyniają się do rozwoju zainteresowań i uzdolnień wychowanków. W placówce ocenia się skuteczność podejmowanych działań. Oferta placówki jest modyfikowana i wzbogacana, umożliwia wychowankom odkrywanie i rozwijanie ich zdolności. Wychowankowie inicjują i realizują różnorodne działania na rzecz własnego rozwoju i rozwoju placówki. Wychowankowie wykorzystują umiejętność uczenia się dla własnego rozwoju.
3. Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne	Szkoła lub placówka realizuje działania wychowawcze i profilaktyczne, które są dostosowane do potrzeb wychowanków. Działania placówki zapewniają wychowankom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne, a relacje między wszystkimi członkami społeczności placówki są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu.	W placówce, wspólnie z wychowankami i rodzicami, analizuje się podejmowane działania wychowawcze i profilaktyczne, w tym mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. Ocenia się ich skuteczność oraz, w razie potrzeb, modyfikuje.

	Zasady postępowania i współżycia w placówce są uzgodnione i przestrzegane przez wychowanków, nauczycieli i inne osoby realizujące zadania placówki oraz rodziców. W placówce są realizowane działania antydyskryminacyjne obejmujące całą społeczność placówki.	
4. Wykorzystywane są zasoby placówki i środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju	W placówce rozpoznaje się potrzeby i zasoby własne oraz środowiska lokalnego i na tej podstawie podejmuje inicjatywy na rzecz ich wzajemnego rozwoju. Placówka w sposób systematyczny i celowy, z uwzględnieniem specyfiki jej działania, współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym. W placówce stwarza się warunki do wyrażenia opinii o jej funkcjonowaniu w środowisku lokalnym. Opinie te są wykorzystywane do doskonalenia pracy placówki.	Współpraca placówki ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój. Współpraca placówki z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym wpływa korzystnie na rozwój wychowanków. W placówce w sposób zaplanowany, systematyczny i celowy, z uwzględnieniem specyfiki jej działania, pozyskuje się i wykorzystuje informacje ze środowiska lokalnego, dotyczące jej oferty.
5. Zarządzanie placówką służy jej rozwojowi oraz promowaniu wartości edukacji	Zarządzanie placówką prowadzi do tworzenia klimatu sprzyjającego realizacji jej zadań i promowania idei uczenia się przez całe życie. W procesie zarządzania, na podstawie wniosków wynikających z nadzoru pedagogicznego, podejmuje się działania służące podnoszeniu jakości pracy i rozwojowi placówki. Zarządzanie placówką sprzyja indywidualnej i zespołowej pracy nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki oraz doskonaleniu zawodowemu. Ewaluacja wewnętrzna jest przeprowadzana wspólnie z nauczycielami i innymi osobami realizującymi zadania placówki. Placówka jest pozytywnie postrzegana w środowisku lokalnym.	Zarządzanie placówką sprzyja udziałowi nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki w procesie ewaluacji wewnętrznej. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki wspólnie rozwiązują problemy, pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy. Placówka wykorzystuje informacje o efektach pracy z wychowankami do promowania realizowanych działań i wartości edukacji. Zarządzanie placówką sprzyja udziałowi nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki oraz, w miarę możliwości, wychowanków i rodziców w procesie podejmowania decyzji dotyczących placówki. Zarządzanie placówką sprzyja wykorzystywaniu aktualnej wiedzy z zakresu pedagogiki, psychologii i nauk pokrewnych.

**IV. WYMAGANIA WOBEC PLACÓWEK DOSKONALENIA NAUCZYCIELI, PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNYCH
I BIBLIOTEK PEDAGOGICZNYCH**

Wymaganie	Charakterystyka wymagania na poziomie podstawowym	Charakterystyka wymagania na poziomie wysokim
1. Placówka realizuje koncepcję pracy	Placówka działa zgodnie z przyjętą własną koncepcją pracy, uwzględniającą potrzeby rozwojowe osób oraz potrzeby instytucji i organizacji korzystających z jej oferty, specyfikę pracy placówki oraz zidentyfikowane oczekiwania środowiska lokalnego. Koncepcja pracy placówki jest znana osobom, instytucjom i organizacjom korzystającym z oferty placówki.	Realizowana koncepcja pracy placówki jest monitorowana, a w razie potrzeb modyfikowana z uwzględnieniem oczekiwań osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki.
2. Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający rozwojowi osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki	Planowanie procesów edukacyjnych w placówce służy rozwojowi osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki. W realizacji zadań stosuje się różne formy i metody pracy dostosowane do potrzeb osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki. Placówka pozyskuje i analizuje informacje od osób, instytucji i organizacji, korzystających z oferty placówki, na temat działań podejmowanych przez placówkę.	W placówce stosuje się nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki. Wnioski z analizy informacji pozyskanych od osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki są wykorzystywane do doskonalenia procesów edukacyjnych i działań prowadzonych przez placówkę.
3. Placówka zaspokaja potrzeby osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki	Realizacja oferty placówki pozwala osiągać jej cele i wypełniać zadania oraz zaspokaja potrzeby osób, instytucji i organizacji z niej korzystających. Podejmowane są działania służące wyrównywaniu szans w dostępie do oferty placówki. W opinii osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki, wsparcie otrzymywane w placówce jest odpowiednie do ich potrzeb. W placówce są realizowane działania antydyskryminacyjne.	Doskonalą ofertę placówki z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki oraz pozyskanych od nich opinii dotyczących pracy placówki. Placówka zachęca osoby, instytucje i organizacje korzystające z oferty placówki do własnego rozwoju.
4. Procesy edukacyjne są efektem współpracy nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki	Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu procesów edukacyjnych. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki pomagają sobie nawzajem i wspólnie rozwiązują problemy.	Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy. Wprowadzanie zmian dotyczących przebiegu procesów edukacyjnych (planowanie, organizacja, realizacja, analiza i doskonalenie) następuje w wyniku ustaleń między

		nauczycielami i innymi osobami realizującymi zadania placówki.
5. Promowana jest wartość edukacji	W placówce prowadzi się działania kształtujące postawę uczenia się przez całe życie. W placówce prowadzi się działania promujące wartość edukacji, skierowane do osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki. Placówka jest pozytywnie postrzegana w środowisku lokalnym.	Realizowane przez placówkę działania wzmacniają odpowiedzialność za własny rozwój osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki. Działania realizowane przez placówkę promujące wartość edukacji wpływają na rozwój lokalnej społeczności.
6. Wykorzystywane są zasoby placówki i środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju	W placówce rozpoznaje się potrzeby i zasoby własne oraz środowiska lokalnego i na tej podstawie podejmuje inicjatywy na rzecz ich wzajemnego rozwoju. Placówka w sposób systematyczny i celowy, z uwzględnieniem specyfiki jej działania, współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym. W placówce stwarza się warunki do wyrażenia opinii o jej funkcjonowaniu w środowisku lokalnym. Opinie te są wykorzystywane do doskonalenia pracy placówki.	Współpraca placówki ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój. Wykorzystywane przez placówkę zasoby środowiska lokalnego wpływają na rozwój osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki.
7. Placówka w planowaniu pracy uwzględnia wnioski z analizy badań zewnętrznych i wewnętrznych	W placówce analizuje się wyniki badań zewnętrznych i wewnętrznych, w tym wyniki ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej. Analizy prowadzą do formułowania wniosków i rekomendacji, na podstawie których przygotowuje się ofertę placówki oraz planuje i podejmuje działania służące podnoszeniu jakości pracy. Realizacja oferty i działania podejmowane w placówce są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeb – modyfikowane.	Placówka doskonali własną pracę z uwzględnieniem systematycznie pozyskiwanych informacji na temat rozwoju osób, instytucji i organizacji, które skorzystały z oferty placówki.
8. Zarządzanie placówką służy jej rozwojowi	Zarządzanie placówką zapewnia warunki do realizacji zadań placówki. W procesie zarządzania, na podstawie wniosków wynikających z nadzoru pedagogicznego, podejmuje się działania służące podnoszeniu jakości pracy i rozwojowi	Zarządzanie placówką sprzyja udziałowi nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki w procesie podejmowania decyzji dotyczących placówki. Zarządzanie placówką sprzyja udziałowi nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki w procesie ewaluacji

	placówki. Zarządzanie placówką sprzyja indywidualnej i zespołowej pracy nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki oraz doskonaleniu zawodowemu. Ewaluacja wewnętrzna jest przeprowadzana wspólnie z nauczycielami i innymi osobami realizującymi zadania placówki. Zarządzanie placówką zapewnia przygotowanie oferty odpowiedniej do potrzeb osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki oraz odpowiednie warunki jej realizacji.	wewnętrznej. Zarządzanie placówką sprzyja wykorzystywaniu aktualnej wiedzy z zakresu pedagogiki, psychologii i nauk pokrewnych.
--	---	---

V. WYMAGANIA WOBEC SPECJALNYCH OŚRODKÓW WYCHOWAWCZYCH ORAZ PLACÓWEK ZAPEWNIAJĄCYCH OPIEKĘ I WYCHOWANIE UCZNIOM W OKRESIE POBIERANIA NAUKI POZA MIEJSCEM STAŁEGO ZAMIESZKANIA

Wymaganie	Charakterystyka wymagania na poziomie podstawowym	Charakterystyka wymagania na poziomie wysokim
1. Planuje się i organizuje pracę w sposób sprzyjający osiągnięciu celów placówki	W placówce diagnozuje się i analizuje potrzeby oraz możliwości wychowanków. Wyniki tych diagnoz i analiz są uwzględniane przy planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu działań placówki. Placówka działa zgodnie z przyjętą własną koncepcją pracy, uwzględniającą potrzeby rozwojowe wychowanków, specyfikę pracy placówki oraz zidentyfikowane oczekiwania środowiska lokalnego. Czas spędzany przez wychowanków w placówce jest efektywnie wykorzystywany.	Działania podejmowane w wyniku wdrażania wniosków z badań zewnętrznych i wewnętrznych przyczyniają się do rozwoju wychowanków i placówki. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki pracują wspólnie z wychowankami nad doskonaleniem podejmowanych działań. Placówka podejmuje nowatorskie działania w zakresie umożliwiania wychowankom rozwijania zainteresowań i uzdolnień lub specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania. Dokonuje się analizy efektywności wykorzystania czasu spędzanego przez wychowanków w placówce, z uwzględnieniem ich potrzeb. Wnioski z tych analiz przyczyniają się do podniesienia efektywności pracy placówki.
2. Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne	Placówka realizuje działania wychowawcze i profilaktyczne, które są dostosowane do potrzeb i sytuacji społecznej wychowanków.	W placówce ocenia się skuteczność podejmowanych przez nią działań. Ocena ta jest uwzględniana przy planowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu działań. Podejmowane działania

	Działania placówki zapewniają wychowankom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne, a relacje między wszystkimi członkami społeczności placówki są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Zasady postępowania i współżycia w placówce są uzgodnione i przestrzegane przez wychowanków, nauczycieli i inne osoby realizujące zadania placówki oraz rodziców. Działania wychowawcze i profilaktyczne podejmowane w placówce są spójne i mają na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych postaw i zachowań. Podejmowane działania są monitorowane oraz, w razie potrzeb, modyfikowane. Wychowankowie współpracują ze sobą. W placówce są realizowane działania antydyskryminacyjne obejmujące całą społeczność placówki.	zaspokajają potrzeby każdego wychowanka. Wychowankowie, odpowiednio do swoich możliwości, wykazują się odpowiedzialnością w działaniu i relacjach społecznych. Wychowankowie biorą udział w procesie podejmowania decyzji dotyczących placówki.
3. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki wspólnie podejmują działania odpowiednie do jej zadań	Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu działań służących realizacji zadań placówki. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki pomagają sobie nawzajem, wspólnie rozwiązują problemy i monitorują jakość podejmowanych działań. Wnioski z monitorowania są wspólnie analizowane i wykorzystywane w planowaniu, organizowaniu i realizowaniu działań.	Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy. Wprowadzanie zmian dotyczących przebiegu procesów edukacyjnych (planowanie, organizacja, realizacja, analiza i doskonalenie) następuje w wyniku ustaleń między nauczycielami i innymi osobami realizującymi zadania placówki.
4. Placówka wspomaga rozwój wychowanków, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji	W placówce rozpoznaje się możliwości psychofizyczne, potrzeby rozwojowe oraz sytuację społeczną każdego wychowanka. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki stwarzają sytuacje, w których zachęcają wychowanków do podejmowania różnorodnych aktywności, z uwzględnieniem rozpoznanych możliwości psychofizycznych każdego wychowanka i jego potrzeb rozwojowych. Wychowankowie są zaangażowani w zajęcia prowadzone w placówce i chętnie w nich uczestniczą.	W placówce są prowadzone działania zwiększające szanse edukacyjne wychowanków. Działania te uwzględniają indywidualne potrzeby każdego wychowanka. Wychowankowie inicjują i realizują różnorodne działania na rzecz własnego rozwoju i rozwoju placówki. Mają wpływ na organizację pracy placówki. W opinii rodziców i wychowanków wsparcie otrzymywane w placówce odpowiada ich potrzebom.

5. Wykorzystywane są zasoby placówki i środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju	W placówce rozpoznaje się potrzeby i zasoby własne oraz środowiska lokalnego i na tej podstawie podejmuje inicjatywy na rzecz ich wzajemnego rozwoju. Placówka wspiera rodziców w wychowaniu i zrozumieniu aktualnej sytuacji ich dzieci. Placówka w sposób systematyczny i celowy, z uwzględnieniem specyfiki jej działania, współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym. W placówce stwarza się warunki do wyrażenia opinii o jej funkcjonowaniu w środowisku lokalnym. Opinie te są wykorzystywane do doskonalenia pracy placówki.	Placówka realizuje inicjatywy zgłaszane przez rodziców na rzecz rozwoju wychowanków i placówki. Rodzice pozytywnie oceniają efekty wsparcia udzielonego im przez placówkę. Współpraca placówki ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój. Wykorzystywane przez placówkę zasoby środowiska lokalnego wpływają na rozwój wychowanków i placówki.
6. Zarządzanie placówką służy jej rozwojowi i promowaniu wartości edukacyjnych i wychowawczych	Zarządzanie placówką prowadzi do tworzenia klimatu sprzyjającego realizacji jej zadań i promowania idei uczenia się przez całe życie. W procesie zarządzania, na podstawie wniosków wynikających z nadzoru pedagogicznego, podejmuje się działania służące podnoszeniu jakości pracy i rozwojowi placówki. Ewaluacja wewnętrzna jest przeprowadzana wspólnie z nauczycielami i innymi osobami realizującymi zadania placówki. W placówce wspiera się wychowanków w przyjmowaniu odpowiedzialności za własny rozwój.	Zarządzanie placówką sprzyja udziałowi nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki w procesie podejmowania decyzji dotyczących placówki oraz doskonaleniu zawodowemu. Zarządzanie placówką sprzyja udziałowi nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki w procesie ewaluacji wewnętrznej. Placówka jest pozytywnie postrzegana w środowisku lokalnym. Zarządzanie placówką sprzyja wykorzystywaniu aktualnej wiedzy z zakresu pedagogiki, psychologii i nauk pokrewnych.
VI. WYMAGANIA WOBEC SZKÓŁ SPECJALNYCH PRZYSPOSABIAJĄCYCH DO PRACY DLA UCZNIÓW Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM W STOPNIU UMIARKOWANYM LUB ZNA CZNYM ORAZ DLA UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI SPRZĘŻONYMI, MŁODZIEŻOWYCH OŚRODKÓW WYCHOWAWCZYCH, MŁODZIEŻOWYCH OŚRODKÓW SOCJOTERAPII, SPECJALNYCH OŚRODKÓW SZKOLNO-WYCHOWAWCZYCH I OŚRODKÓW UMOŻLIWIAJĄCYCH DZIECIOM I MŁODZIEŻY Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM W STOPNIU GŁĘBOKIM, A TAKŻE DZIECIOM I MŁODZIEŻY Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI SPRZĘŻONYMI REALIZACJĘ ODPOWIEDNIO OBOWIĄZKU ROCZNEGO PRZYGOTOWANIA PRZEDSZKOLNEGO, OBOWIĄZKU SZKOLNEGO I OBOWIĄZKU NAUKI⁹⁾¹⁰⁾		

9) Ilekroć w części VI jest mowa o wychowankach, należy przez to rozumieć także uczniów szkół specjalnych przysposabiających do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi oraz uczniów szkół zorganizowanych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych.

Wymaganie	Charakterystyka wymagania na poziomie podstawowym	Charakterystyka wymagania na poziomie wysokim
1. Placówka realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój wychowanków	Placówka działa zgodnie z przyjętą własną koncepcją pracy, uwzględniającą potrzeby rozwojowe wychowanków, specyfikę pracy placówki oraz zidentyfikowane oczekiwania środowiska lokalnego. Koncepcja pracy placówki jest znana rodzicom i przez nich akceptowana.	Koncepcja pracy placówki jest przygotowywana, a w razie potrzeb modyfikowana, i realizowana we współpracy z rodzicami.
2. Podejmowane w placówce działania są zorganizowane w sposób sprzyjający osiągnięciu celów placówki	Planowanie działań w placówce odpowiednio do rodzaju placówki: profilaktyczno-wychowawczych, edukacyjnych, prozdrowotnych, rekreacyjnych, terapeutycznych, resocjalizacyjnych i rewalidacyjnych, w tym wynikających z indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych opracowanych dla wychowanków, służy rozwojowi wychowanków. Działania realizowane w placówce są monitorowane oraz, w razie potrzeb, modyfikowane w celu podniesienia efektywności pracy placówki. Wychowankowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania. Informowanie wychowanków o ich postępach w nauce oraz ocenianie pomagają wychowankom uczyć się i planować ich indywidualny rozwój. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki motywują wychowanków do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach. Czas spędzany przez wychowanków w placówce jest efektywnie wykorzystywany.	Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki pracują wspólnie z wychowankami, z uwzględnieniem ich możliwości, nad doskonaleniem podejmowanych działań. W placówce są prowadzone działania uwzględniające indywidualizację procesu edukacji i terapii w odniesieniu do każdego wychowanka. Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia wychowankom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie. Wychowankowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się. Czują się odpowiedzialni za własny rozwój. Wychowankowie uczą się od siebie nawzajem.

¹⁰⁾ Ileż w części VI jest mowa o placówce, należy przez to rozumieć także szkołę specjalną przysposabiającą do pracy dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

3. Wychowankowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej	Wychowankowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej i wykorzystują je podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów. Działania służące nabywaniu wiedzy i umiejętności dostosowuje się do zdiagnozowanych potrzeb i możliwości wychowanków. Rozwój wychowanków planuje się indywidualnie, z uwzględnieniem postępów każdego wychowanka. Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji oraz z uwzględnieniem osiągnięć wychowanków z poprzedniego etapu edukacyjnego. Nauczyciele stosują różnorodne metody pracy, z uwzględnieniem możliwości, zdolności i sposobów uczenia się wychowanków. W placówce, odpowiednio do specyfiki jej działania, monitoruje się proces nabywania wiedzy i umiejętności przez wychowanków w odniesieniu do potrzeb i możliwości każdego wychowanka.	Placówka podejmuje nowatorskie rozwiązania w zakresie rozwijania zainteresowań i uzdolnień, organizacji nauki, metod pracy i wychowania. Pozyskane informacje o losach byłych wychowanków potwierdzają skuteczność podejmowanych działań profilaktyczno-wychowawczych, edukacyjnych, terapeutycznych i resocjalizacyjnych.
4. Wychowankowie są aktywni	Nauczyciele stwarzają sytuacje, które zachęcają wychowanków do podejmowania różnorodnych aktywności, odpowiednio do ich możliwości. Wychowankowie są zaangażowani w zajęcia prowadzone w placówce.	Wychowankowie są, odpowiednio do swoich możliwości, samodzielni w podejmowaniu różnorodnych aktywności na rzecz własnego rozwoju i rozwoju placówki. Wychowankowie mają świadomość celowości i korzyści, jakie przynosi udział w zajęciach.
5. Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne	Placówka realizuje działania wychowawcze i profilaktyczne, które są dostosowane do potrzeb i sytuacji społecznej wychowanków. Działania placówki zapewniają wychowankom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne, a relacje między wszystkimi członkami społeczności placówki są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Zasady postępowania i współżycia w placówce są uzgodnione i przestrzegane przez wychowanków, nauczycieli i inne osoby realizujące zadania placówki oraz rodziców.	W placówce ocenia się skuteczność podejmowanych działań opiekuńczych, wychowawczych, profilaktycznych, edukacyjnych, terapeutycznych i resocjalizacyjnych. Ocena ta jest uwzględniana przy planowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu kolejnych działań. Podejmowane działania zaspokajają potrzeby każdego wychowanka. Wychowankowie, odpowiednio do swoich możliwości, wykazują się odpowiedzialnością w działaniu i relacjach społecznych. Wychowankowie, odpowiednio do swoich możliwości, biorą udział w procesie podejmowania decyzji dotyczących placówki.

	Działania wychowawcze i profilaktyczne podejmowane w placówce są spójne, mają na celu eliminowanie zagrożeń i sprzyjają kształtowaniu pożądanych postaw i zachowań. Realizacja tych działań jest monitorowana oraz, w razie potrzeb, modyfikowana. Wychowankowie współpracują ze sobą w miarę swoich możliwości. W placówce są realizowane działania antydyskryminacyjne obejmujące całą społeczność placówki.	
6. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki współpracują w planowaniu i realizowaniu działań odpowiednich do jej zadań	Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu podejmowanych działań. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki pomagają sobie nawzajem, wspólnie rozwiązują problemy i monitorują skuteczność podejmowanych działań.	Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy. Wprowadzanie zmian dotyczących przebiegu procesów zapewniających realizację zadań placówki (planowanie, organizacja, realizacja, analiza i doskonalenie) następuje w wyniku ustaleń między nauczycielami i innymi osobami realizującymi zadania placówki.
7. Promowana jest wartość edukacji	W placówce prowadzi się działania kształtujące pozytywny klimat sprzyjający uczeniu się. W placówce prowadzi się działania kształtujące postawę uczenia się przez całe życie.	Placówka pozyskuje i wykorzystuje informacje o losach byłych wychowanków do promowania wartości edukacji. Działania realizowane przez placówkę promują wartość edukacji w społeczności lokalnej.
8. Rodzice są partnerami placówki	Placówka, z uwzględnieniem specyfiki jej działania, pozyskuje i wykorzystuje opinie rodziców na temat swojej pracy. W placówce współpracuje się z rodzicami na rzecz rozwoju ich dzieci. Rodzice współdecydują w sprawach placówki i uczestniczą w podejmowanych działaniach. Placówka wspiera rodziców w wychowaniu i zrozumieniu aktualnej sytuacji ich dzieci.	W placówce są realizowane inicjatywy rodziców na rzecz rozwoju wychowanków oraz placówki. W placówce w sposób zaplanowany, systematyczny i celowy, z uwzględnieniem specyfiki jej działania, wspiera się rodziców w działaniach na rzecz rozwoju ich dzieci. Rodzice dostrzegają efekty tego wsparcia.
9. Wykorzystywane są zasoby placówki i środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju	W placówce rozpoznaje się potrzeby i zasoby własne oraz środowiska lokalnego i na tej podstawie podejmuje inicjatywy na rzecz ich wzajemnego rozwoju. Placówka w sposób systematyczny i celowy,	Współpraca placówki ze środowiskiem lokalnym służy zwiększaniu szans edukacyjnych wychowanków, z uwzględnieniem indywidualizacji podejmowanych wobec nich działań.

	z uwzględnieniem specyfiki jej działania, współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym, w tym z podmiotami odpowiedzialnymi za wspomaganie dzieci i młodzieży, odpowiednio do potrzeb wychowanków i ich sytuacji społecznej. W placówce stwarza się warunki do wyrażenia opinii o jej funkcjonowaniu w środowisku lokalnym. Opinie te są wykorzystywane do doskonalenia pracy placówki.	Współpraca placówki ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój. Placówka jest pozytywnie postrzegana w środowisku lokalnym.
10. Placówka w planowaniu pracy uwzględnia wnioski z analizy badań zewnętrznych i wewnętrznych	W szkole funkcjonującej w placówce, w której uczniowie przystępują do sprawdzianu¹¹⁾ lub egzaminów¹²⁾, analizuje się wyniki sprawdzianu i egzaminów. W placówce analizuje się wyniki ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej. Analizy prowadzą do formułowania wniosków i rekomendacji, na podstawie których nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki planują i podejmują działania służące podnoszeniu jakości procesów edukacyjnych. Działania te są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeb - modyfikowane.	Działania podejmowane w wyniku wdrażania wniosków z analizy badań zewnętrznych i wewnętrznych przyczyniają się do rozwoju placówki.
11. Zarządzanie placówką służy jej rozwojowi	Dyrektor placówki zapewnia warunki do realizacji zadań placówki. W procesie zarządzania, na podstawie wniosków wynikających z nadzoru pedagogicznego, podejmuje się działania służące podnoszeniu jakości pracy i rozwojowi placówki. Zarządzanie placówką sprzyja indywidualnej i zespołowej pracy nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki oraz doskonaleniu zawodowemu. Ewaluacja wewnętrzna jest przeprowadzana wspólnie z nauczycielami i innymi osobami realizującymi zadania placówki.	Zarządzanie placówką sprzyja udziałowi nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki oraz wychowanków i rodziców w procesie podejmowania decyzji dotyczących placówki. Dyrektor placówki podejmuje skuteczne działania zapewniające placówce wspomaganie zewnętrzne odpowiednie do jej potrzeb. Zarządzanie placówką sprzyja wykorzystywaniu aktualnej wiedzy z zakresu pedagogiki, psychologii i nauk pokrewnych.

¹¹⁾ Dotyczy sprawdzianu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej.

¹²⁾ Dotyczy egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz do roku szkolnego 2016/2017 włącznie – także egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe.

VII. WYMAGANIA WOBEC SZKÓŁ W ZAKŁADACH KARNYCH I ARESZTACH ŚLED CZYCH

Wymaganie	Charakterystyka wymagania na poziomie podstawowym	Charakterystyka wymagania na poziomie wysokim
1. Szkoła realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój słuchaczy sprzyjającą ich resocjalizacji	Szkoła działa zgodnie z przyjętą przez radę pedagogiczną własną koncepcją pracy, uwzględniającą uwarunkowania, w jakich odbywa się nauczanie.	Koncepcja pracy szkoły jest przygotowywana, modyfikowana i realizowana z uwzględnieniem porządku wewnętrznego zakładu karnego lub aresztu śledczego.
2. Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się	Planowanie procesów edukacyjnych w szkole służy rozwojowi słuchaczy. Słuchacze znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania. W szkole rozpoznaje się możliwości i potrzeby edukacyjne słuchaczy i udziela się im wsparcia odpowiednio do rozpoznanych potrzeb. Nauczyciele motywują słuchaczy do aktywnego uczenia się, wspierają ich w trudnych sytuacjach oraz podejmują działania zapobiegające rezygnacji z nauki. Nauczyciele stosują różne metody pracy dostosowane do potrzeb słuchacza, grupy i oddziału. Nauczyciele kształtują u słuchaczy umiejętność uczenia się.	Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia słuchaczom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie. Organizacja procesów edukacyjnych pomaga słuchaczom zrozumieć świat i zachęca do zdobycia umiejętności zawodowych. Słuchacze czują się odpowiedzialni za własny rozwój. W szkole stosuje się nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi słuchaczy.
3. Słuchacze nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej	W szkole realizuje się podstawę programową z uwzględnieniem osiągnięć słuchaczy z poprzedniego etapu edukacyjnego. Słuchacze nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej i wykorzystują je podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów. Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji. W szkole analizuje się osiągnięcia słuchaczy, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz.	Wdrażane wnioski z analizy osiągnięć słuchaczy przyczyniają się do wzrostu efektów uczenia się i osiągania sukcesów edukacyjnych słuchaczy. Wyniki analizy osiągnięć słuchaczy, w tym słuchaczy, którzy ukończyli dany etap edukacyjny, potwierdzają skuteczność podejmowanych działań dydaktyczno-wychowawczych.
4. Słuchacze są aktywni	Nauczyciele stwarzają sytuacje, które zachęcają każdego	Słuchacze inicjują i realizują różnorodne działania na rzecz

	słuchacza do podejmowania różnorodnych aktywności. Słuchacze są zaangażowani w zajęcia prowadzone w szkole i chętnie w nich uczestniczą.	własnego rozwoju.
5. Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne	Szkola realizuje działania wychowawcze i profilaktyczne, które są dostosowane do potrzeb słuchaczy, z uwzględnieniem uwarunkowań, w jakich odbywa się nauczanie. Działania szkoły we współpracy z pracownikami zakładu karnego lub aresztu śledczego zapewniają słuchaczom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne. Zasady postępowania i współżycia w szkole są przestrzegane przez słuchaczy i pracowników szkoły.	W szkole analizuje się podejmowane działania wychowawcze i profilaktyczne, w tym mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. Ocenia się ich skuteczność oraz, w razie potrzeb, modyfikuje.
6. Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych	Nauczyciele współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu procesów edukacyjnych. Nauczyciele pomagają sobie nawzajem i wspólnie rozwiązują problemy.	Wprowadzanie zmian dotyczących przebiegu procesów edukacyjnych (planowanie, organizacja, realizacja, analiza i doskonalenie) następuje w wyniku ustaleń między nauczycielami. Nauczyciele pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy.
7. Promowana jest wartość edukacji	W szkole prowadzi się działania kształtujące postawę uczenia się przez całe życie.	Działania realizowane przez szkołę promują wartość edukacji w zakładzie karnym i areszcie śledczym i mają wpływ na podejmowanie nauki przez osoby osadzone w tym zakładzie lub areszcie.
8. Szkoła, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie¹³⁾ i innych badań zewnętrznych i	W szkole analizuje się wyniki sprawdzianu i egzaminów oraz wyniki ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej. Analizy prowadzą do formułowania wniosków i rekomendacji, na podstawie których nauczyciele planują i podejmują działania służące podnoszeniu jakości procesów edukacyjnych. Działania te są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeb – modyfikowane.	W szkole wykorzystuje się wyniki badań zewnętrznych innych niż wyniki sprawdzianu i egzaminów i prowadzi badania wewnętrzne, odpowiednio do potrzeb szkoły, w tym badania osiągnięć słuchaczy.

¹³⁾ Do roku szkolnego 2016/2017 włącznie dotyczy także egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe.

wewnętrznych		
9. Zarządzanie szkołą służy jej rozwojowi	Zarządzanie szkołą koncentruje się na nauczaniu i uczeniu się oraz współuczestniczeniu w resocjalizacji słuchaczy. W procesie zarządzania, na podstawie wniosków wynikających z prowadzonych analiz, podejmuje się działania służące podnoszeniu jakości pracy i rozwojowi szkoły. Zarządzanie szkołą sprzyja indywidualnej i zespołowej pracy nauczycieli oraz doskonaleniu zawodowemu. Ewaluacja wewnętrzna jest przeprowadzana wspólnie z nauczycielami.	Dyrektor szkoły podejmuje skuteczne działania zapewniające szkole wspomaganie zewnętrzne odpowiednie do jej potrzeb. W procesie podejmowania decyzji dotyczących szkoły dyrektor współpracuje z nauczycielami i kierownictwem zakładu karnego albo aresztu śledczego.